Eksamensoppgave
GRE4101 Gresk grammatikk III

Tirsdag 13. des. 2011

4 timer
Ordbok fra gresk til et annet språk, og eventuelt fra et annet språk til norsk.

1. Oversett fra norsk til gammelgresk

Dette er en fabel om ulvene og sauene, på hvilken måte (οἷος) rådet om ondskapen og urettferdigheten fant sted. For sauene led så grusomt på grunn av ulvene at de ikke lenger var trygge i landet. Og på grunn av dette var det nødvendig å finne en løsning. Og det var en sau som var klokere enn de andre, og han sa dette: "Å sauer, livet er vondt for oss på grunn av disse ulvene. Derfor skal vi holde råd, og ulvene skal være til stede, og vi skal overtale dem til å inngå vennskap og fred med oss. For jeg er fredelig (εἰρηνικός), og kampen med ulvene er meg ikke kjær."

Det fant derfor sted en forsamling av sauene i rådet, og ulvene selv kom også, og de ble ikke hindret av dem. Og sauene sa dette: "Vi er i stor fare når vi blir plaget (ἁρπαζόμενος) av ulvene. Og dette er urettferdig: derfor ønsker vi å ha en lov og på denne måten være tryggere." Og ulvene sa dette til dem: "Da skal det være en slik lov for dere: den sauen som blir skadet av en ulv skal trekke (ἄξει) forbryteren for rådet, og begge skal få sin rett (τὸ δίκαιον) fra oss." Og på den tiden var det flott (τερπνός) for sauene, men ulvenes urettferdighet ble ikke mindre i det hele tatt.

2. Diskuter bruken av partikler i dette utdraget fra Lysias' første tale:

Ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκα ἠγαγόμην εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω διεκείμην ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λίαν ἐπ' ἐκείνῃ εἶναι ὅ τι ἂν ἐθέλῃ ποιεῖν, ἐφύλαττόν τε ὡς οἷόν τε ἦν, καὶ προσεῖχον τὸν

νοῦν ὥσπερ εἰκὸς ἦν. ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον γίγνεται, ἐπίστευον ἤδη καὶ πάντα τὰ ἐμαυτοῦ ἐκείνῃ παρέδωκα, ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι· ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ χρόνῳ, ὦ Ἀθηναῖοι, πασῶν ἦν βελτίστη· καὶ γὰρ οἰκονόμος δεινὴ καὶ φειδωλὸς [ἀγαθὴ] καὶ ἀκριβῶς πάντα διοικοῦσα· ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε, ἣ πάντων τῶν κακῶν ἀποθανοῦσα αἰτία μοι γεγένηται. ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ γυνὴ ὑπὸ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὀφθεῖσα χρόνῳ διαφθείρεται· ἐπιτηρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν αὐτήν. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ' ὑμῖν διηγήσασθαι) οἰκίδιον ἔστι μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον τὰ ἄνω τοῖς κάτω κατὰ τὴν γυναικωνῖτιν καὶ κατὰ τὴν ἀνδρωνῖτιν. ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἐγένετο ἡμῖν, ἡ μήτηρ αὐτὸ ἐθήλαζεν· ἵνα δὲ μή, ὁπότε λοῦσθαι δέοι, κινδυνεύῃ κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν ἄνω διῃτώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω. καὶ οὕτως ἤδη συνει- θισμένον ἦν, ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῄει κάτω καθευδήσουσα ὡς τὸ παιδίον, ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῷ καὶ μὴ βοᾷ. καὶ ταῦτα πολὺν χρόνον οὕτως ἐγίγνετο, καὶ ἐγὼ οὐδέποτε ὑπώπτευσα, ἀλλ' οὕτως ἠλιθίως διεκείμην, ὥστε ᾤμην τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα πασῶν σωφρονεστάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει.